No. 1927 Zaterdag 18 December 1920. 37ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 [illegible] ieder regel meer 7½ cts.

Het Gouden Feest

VAN DE

Parochie van Pietermaai.

De Parochie van Pietermaai is in feestdos.

Vijftig jaren zijn er vervlogen sinds op 18 December 1870 de parochie van Pietermaai door den Apostolischen Vicaris Mgr. H. VAN EWIJK werd opgericht.

Het tegenwoordig geslacht kan zich moeielijk meer een denkbeeld vormen van de topographie van omstreeks 1870 van het terrein, waarop zich tegenwoordig de parochiekerk van Pietermaai en het daaraanbelendend klooster der Paters zich verheffen. Nog minder kan men zich indenken in de kerkelijke toestanden onzer stad in die dagen.

Het *Waaigat*, dat nu aan de Oostzijde begrensd wordt door het ruime plein vóór de Rozenkrans kerk, liep destijds dóór tot op het tegenwoordige Concordiaplein.

Het vormde daar een ondiepe moerassige modderpoel, die bij opkomende vloed werd onder watergezet.

Ook op kerkelijk gebied was de toenmalige toestand in de stad al even primitief. De geheele stad, gevormd door de wijken Otrabanda aan de Westzijde der haven, en de tegenwoordige Punda, Pietermaai en Scharloo aan de Oostzijde, vormde slechts één enkele parochie met één kerk, die van de St. Anna in de Breedestraat van Otrabanda. Al wat dus aan de Oostzijde der haven woonde tot op den berg van Pietermaai ja tot aan de Salinge toe, moest dus naar Otrabanda om zijn godsdienstplichten te vervullen.

Voegt daar bij, dat het verkeer over de haven in dien tijd nog slechts met pontjes onderhouden werd, daar de *Koningin Emmabrug* over de haven eerst den 8 Mei 1888 werd geopend en de dienst met de Ferry-stoomponten pas den 20 November 1882 tot stand kwam.

Bij zulke toestanden was het niet te verwonderen, dat maar weinigen des Zondags ter kerke kwamen, en dat er van de vervulling ook van de andere godsdienstplichten nog minder terecht kwam.

Catechismus- en schoolonderwijs was al even gebrekkig Dat de bevolking op die wijze geheel van den godsdienst moest vervreemden, dat ook het zedelijk peil eveneens daardoor omlaag gedrukt werd, behoeft geen betoog.

Reeds na den dood van Mgr. Niewindt in 1860 had zijn opvolger Mgr. Kistenmaker al zijn aandacht geschonken om ook beoosten der haven te Pietermaai een parochiekerk op te richten. Op 4 Mei van dat jaar werd voor dit doel bij het Gouvernement aangevraagd het moeras dat door het Oostelijk gedeelte van het Waaigat gevormd werd, in eigendom te mogen verkrijgen. Het volgend jaar droeg het volk steenen en zand aan ter aanplemping en bouwsteenen voor een huis, waarin in 1863 aan 130 kinderen catechismusonderricht kon gegeven worden, terwijl de Eerw Heer *Huigen*, kapelaan der St Annakerk bijzonder met de zorg van dit verwijderd stadsgedeelte werd belast. Na halve drooglegging van dit terrein in 1864 bouwde de Administrator der Missie de Zeer Eerw. Heer SCHERMER er het volgend jaar een woonhuis, gelegen aan het tegenwoordige Concordiaplein, voor den tijdelijken pastoor.

Doch het hoofddoel was hier ook een kerk te bouwen. En dewijl met de demping van dit moeras en de bouw dier kerk wel degelijk ook hygienische, aestetische, sociale en moreele belangen gemoeid waren, mocht men vertrouwen, dat ook het Gouvernement genegen zou zijn tot dien bouw het zijne te willen bijdragen. Daarom werd de finantieele steun gevraagd van het Gouvernement. Aangezien het Vicariaat voor dat doel in Holland reeds 36.000 gld. had bijeengegaard, maar de onkosten voor de demping alleen ongeveer 52.000 gld. zouden beloopen, vroeg men een bescheiden subsidie van 12. a 15.000 gld.

Na een hopelooze weg van allerlei gezochte formaliteiten kwam eindelijk de afwijzing van het subsidie op grond dat de nieuwe kerk niet noodzakelijk was. „Want", al dus luidde het antwoord van den Minister, „de toestand der protestanten is dáár ten bewijze: ook dezen zijn over het geheele eiland verspreid, doch hebben slechts één kerk, terwijl de katholieken er reeds vijf bezitten"

Met zulk een dwaze redeneering werden de katholieken afgescheept.

Immers destijds waren er op Curaçao 18.000 katholieken en maar 2000 protestanten, welke laatsten bijna uitsluitend in de stad woonden, terwijl maar enkele dezer families op de plantages hun verblijf hielden. Van die 5 kerken voor de katholieken, stonden er 4 in de buitendistricten voor de 10.000 katholieken, die over een afstand van 60 K.M. over het geheele eiland verspreid in de districten woonden. Alleen op Pietermaai woonden toen ongeveer 4.000 Katholieken.

Gelukkig dat de behartiging der godsdienstige belangen niet aan het Gouvernement was toevertrouwd.

Reeds spoedig na zijn aankomst in de kolonie op 11 Juli 1870 had de nieuwe Apostolische Vicaris, Mgr. H. van Ewijk den godsdienstigen toestand van het stads district overzien. En evenmin als zijn voorganger overtuigd door het nietszeggend antwoord van den Minister besloot bij ondanks de uitgeputte kas van het Vicariaat toch dat plan door te zetten. Nog in datzelfde jaar bouwde bij een noodkerk, waarin door den eersten pastoor C. BLOMMERDE op den 18 December 1870 voor het eerst het H. Misoffer werd opgedragen. Deze noodkerk stond ter plaatse, waar nu de zuidelijke helft van het Klooster der Paters zich bevindt.

Ouden van dagen kunnen zich nog wel herinneren, hoe klein, gebrekkig en primitief de inrichting van dat kerkgebouw was.

Moeielijkheden vooral van finantieelen aard waren oorzaak, dat met den bouw van de eigenlijke kerk eerst veel later kon begonnen worden. Ernstig is er in die dagen over gedacht en beraadslaagd of het niet beter was de nieuwe kerk te bouwen meer in het centrum der oude stad, dan wel in de nabijheid van het bestaande terrein. Doch eindelijk besloot men toch tot dit laatste plan. En nu ging men geregeld voort dit moeras af te dempen, totdat men voldoende ruimte aan het water ontwoekerd had om er een groote kerk op te bouwen. Den 22 November 1876 werd de eerste steen gelegd Ten gevolge van geldgebrek, moeielijkheden bij de leverantie der bouwsteenen met den aannemer den Heer Rolandus, en den geweldigen orkaan van 23 September 1877, duurde het tot den 20 April 1882 eer de kerk voltooid was en door Mgr. van Ewijk geconsacreerd kon worden.

Ziedaar in een kort historisch overzicht het ontstaan dezer parochie en der Rozenkranskerk.

***

De parochie heeft volop reden om dien merkwaardigen datum 18 December 1870 in blijde feeststemming te herdenken. Het is een feest van dankbaarheid.

Want de oprichting dezer parochie en de bouw dezer ruime kerk is een weldaad geweest voor de stadsbevolking aan de Oostzijde der haven.

Men zou ook van puur materieel standpunt kunnen aanvoeren hoe ook het stadsschoon bij dezen bouw gewonnen heeft.

Stelt U dien kwalijk riekenden modderpoel voor van 50 jaar geleden, en ziet nu eens die majestueuschen tempel, die van uit de verte reeds de geheele omgeving domineert.

Ziet dat massale huizencomplex, het klooster der Paters en de jongensscholen op het Concordiaplein, het gebouw der St. Jozefs-Gezellen-Vereeniging rechts van de kerk en meer verderop ter linkerzijde de ruime scholen der E.E. Zusters.

Het Gouvernement van 1870, dat zoo kortzichtig en benepen was om niets hoegenaamd voor dien kerkbouw te willen bijdragen, kreeg de hygienische verbetering en verfraaiing van dit stadsgedeelte, dat, zooals het daar nu staat, aan de Missie veel meer dan twee ton gekost heeft, louter cadeau.

En hoezeer heeft het bestaan dezer kerk er toe bijdragen, dat Pietermaai allengs is uitgebreid en volgebouwd, zoodat zelfs de geheele berg *Altena* nu een vrij dichte bevolkte stadswijk geworden is

Doch hoeveel hooger staan in ons oog de moreele en godsdienstige voordeelen

Zeker wij sluiten ons oog niet voor zooveel, wat nog voor verbetering en opheffing vatbaar is. Doch wij zijn evenmin ondankbaar voor hetgeen reeds verkregen is en tot stand gebracht.

Wie meent, het best zonder godsdienst te kunnen stellen, kan zich zoo moeilijk indenken. hoezeer een oprechte katholiek aan zijn kerk gehecht is, hoe hij zijn woonplaats bij voorkeur uitkiest in de nabijheid van een katholieke kerk. In Holland wordt daarmede zóózeer rekening gehouden, dat bij het projecteeren van nieuwe stadswijken door bouwgrondspeculanten reeds terstond op het stratenplan de teekening van een Roomsche Kerk wordt aangebracht, (ook al kan er van kerkbouw voorloopig nog geen sprake zijn) om door die truc des te zekerder koopers van bouwterrein aan te lokken.

En het sluit als een bus, want het is een eeuwenoude traditie, dat waar een Roomsche kerk verrijst, de bouw van scholen voor de mannelijke en vrouwelijke jeugd evenmin lang op zich laten wachten.

Godsdienst en beschaving gaan immer hand aan hand.

***

In den loop dezer 50 jaren hebben de volgende pastoors aan het hoofd gestaan dezer parochie:

C Blommerde, 16 Dec. 1870 — 6 Sept. 1873. Overleden den 21 Juli 1903.
R. Schrauwen 4 Oct. 1873 — 3 Juni 1877. Overleden 6 Mei 1887.
A. Joosten 3 Juni 1877 — 25 Maart 1883. Overleden 18 December 1896.
L. Jansen, 25 Maart 1883 — 23 Maart 1897.
G. Willems 23 Maart 1897 — 20 April 1899.
A. Euwens. 20 April 1899 — 13 Aug 1900.
Jos v. Weerelt, 13 Aug. 1900 — 23 April 1903.
G. Vuylsteke, 1 Juli 1903 — 30 Juni 1904.
Jos v. Weerelt, 1 Juli 1904 — 25 April 1911.
L Jansen, 25 April 1911 — 10 Januari 1912.
M. v. d. Elsen, 11 Januari 1912 — 24 Maart 1916
A. Euwens 24 Maart 1916 — 21 Maart. 1918.
P. J. Poieez 21 Maart — 3 Aug. 1918.
M. v d. Elsen, 3 Aug. 1918 totheden.

Koloniale Raad.

Ontwerp-verordening tot verklaring van de wenschelijkheid om de definitief vastgestelde koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1920 te verhoogen.

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Het deed ondergeteekende genoegen te vernemen, dat ook de Koloniale Raad in het algemeen er mede eens was, dat de bezoldigingen niet in evenredigheid staan tot den tegenwoordigen levensstandaard en daarvoor een correctief gevonden moet worden.

Dit correctief heeft voor 1920 bestaan in een duurtebijslagregeling, waarbij aan gehuwden 40% en aan ongehuwden 18% verhooging is verleend, met een minimum van onderscheidenlijk f 300.— en 80.— en een maximum van onderscheidenlijk f750.— en f 300.—, plus kinder-bijslag.

In den loop van het jaar bleek het, dat deze duurtebijslag nog onvoldoende was, waar voortdurend de prijzen der meeste levensbehoeften bleven stijgen en vele ambtenaren in financieele moeilijkheden waren. Ondergeteekende kwam toen wederom eerst aan de laagste inkomens, namelijk die beneden de f 2000.— voor gehuwden en f 1000 voor ongehuwden, tegemoet met een uitkeering in eens. (Gedrukte stukken Koloniale Raad 1920—1921—8).

Evenwel is gebleken, dat ook voor de ambtenaren met hoogere inkomens dan f 2000.— meerdere tegemoetkoming in den duren tijd noodig was en achtte ondergeteekende een uitkeering als de voorgestelde het eenvoudigst en het billijkst, waar het de lagere inkomens zijn, die in verhouding het meest geholpen worden. Ondergeteekende geeft toe, dat het voorstel verre van volmaakt is, maar meent, dat „royaliteit" ten eenenmale vreemd is aan het ontwerp.

Waar de Koloniale Raad toegeeft, dat de bezoldigingen niet in evenredigheid staan tot den tegenwoordigen levensstandaard, en het correctief voor „vrij hooge inkomens" slechts gering is, kan ondergeteekende niet begrijpen waarom deze uitkeering aan *alle* ambtenaren ongemotiveerd zou zijn. Hoewel ondergeteekende zich niet daartegen verzetten zal, indien de meerderheid in den Kolonialen Raad een grens zal willen trekken, waarbij geen uitkeering plaats zal hebben, kan hij zich toch niet vereenigen met de meening dat de waardigheid der hoogere betrekkingen door deze uitkeering te laag wordt aangeslagen. Immers deze uitkeering is als eene verhooging van den duurtebijslag te beschouwen en komt ook aan die hoogere ambtenaren, wier bezoldigingen ook te laag zijn een weinig tegemoet Ondergeteekende had van de leden, die van meening waren, dat de bezoldigingen te laag waren en dat f 125.— beneden de waardigheid der hoogere ambtenaren was, een voorstel eerder tot verhooging, dan tot schrapping der uitkeering verwacht.

Waar bij de duurtebijslag-regeling reeds zeer ernstig rekening is gehouden met gehuwd en ongehuwd en de ambtenaren met inkomens boven de f 2000.— volgens die regeling, naar mate zij *gehuwd* of *ongehuwd* zijn als maximum f 750,— of f 300.— ontvangen, heeft ondergeteekende gemeend, bij deze regeling geen verschil te moeten maken.

Ontwerp-verordening tot aanvulling van de „Algemeene Verordening I. U. en D. 1908" (P. B. 1908, No 33), zooals gewijzigd aangevuld, laatstelijk bij de verordening van den 20sten April 1920 (P. B. 1920, No. 21).

MEMORIE VAN TOELICHTING.

In het jaar 1918 verzocht de heer J. P G. Ecker vergunning voor het instellen van een auto-omnibusdienst buiten de stad. In dit verzoek werd tevens verzocht vrijstelling van alle koloniale belastingen.

Mijn ambtsvoorganger heeft daarop den heer Ecker zijne medewerking toegezegd om hem vrijstelling te verleenen van invoerrecht voor de motoromnibussen en reservedeelen, onder mededeeling, dat daarvoor eerst artikel 126 I. U. en D. 1908 diende te worden aangevuld, waartoe hij een voorstel aanhangig zou maken als de vergunning verleend was.

Hoewel destijds de vergunning voor den omnibusdienst verleend werd, is daarvan geen gebruik gemaakt. Later werd verzocht de vergunning ook te verleenen voor het vervoer in de stad en is eerst onlangs deze vergunning opnieuw verleend.

Ondergeteekende meent, dat deze autodienst mede kan werken tot de economische opheffing van het eiland en vermeent daarom ook zijne medewerking te moeten verleenen

voor vrijstelling van invoerrecht voor motoromnibussen in gebruik gesteld voor het aangegeven doel, doch voor wat betreft de reservedeelen meent hij bezwaar te moeten maken, waar contrôle hierop zeer moeilijk is en misbruik derhalve niet is uitgesloten. Bovendien worden bij het tegenwoordig tarief de onderdeelen, wanneer zij afzonderlijk worden ingevoerd, slechts met het gewone recht van 3% belast.

Dit ontwerp is door den Raad zonder hoofdelijke stemmig aangenomen.

SALARIEERING.

IV

Het loon moet de waarde van den arbeid evenaren : ziedaar onze eerste stelling. *De waarde van den arbeid moet bepaald naar hetgeen hij den werknemer kost en het nut, dat hij den werkgever opbrengt* : ziedaar onze tweede stelling.

Deze nu beloofden we nader uit te werken en toe te passen. De *eerste maatstaf* dan wordt gevormd door *hetgeen de arbeid den werknemer kost.*

Zoo ooit, dan is het hier, dat het groot onderscheid tusschen de arbeid–overeenkomst en alle andere overeenkomsten naar voren springt en met zorg in acht moet worden genomen.

De *arbeid* toch is niet een of andere van den mensch te scheiden koop-of ruilwaar, maar een *menschelijke handeling,* welke onmogelijk van den persoon des arbeiders kan gescheiden worden. Vandaar dat degene, die over den arbeid van een ander beschikt, in zekere mate over zijn persoon beschikt en dat omgekeerd degene, die zijn arbeid aan een ander afstaat, ook iets van zich zelf aan dien anderen toevertrouwt.

Die persoon nu, die deels afgestaan en in dienst genomen wordt, is een redelijke mensch met zedelijke verplichtingen, ouder en heiliger dan alle menschelijke overeenkomsten hem kunnen opleggen.

Onder deze zedelijke verplichtingen van den werknemer hoort die van in zijn eigen levensonderhoud en dat der zijnen te voorzien, daar voor zijn krachten en talenten aan te wenden en te voorkomen, dat hij of zijn gezin armlastig worden. Vandaar dat hij ook den plicht heeft, om, wanneer hem geen andere bronnen van inkomsten ten dienste staan, van zijn werkgever te eischen, dat hij hem een voldoende loon uitkeert, om zich zelf en zijn gezin te onderhouden. Correlatief daaraan is de *werkgever* uit rechtvaardigheid *verplicht, elken werknemer,* die zijn taak behoorlijk vervult, *zooveel te betalen. dat hij zich zelf en zijn gezin behoorlijk kan onderhouden.*

En trouwens waar zou het heen moeten, als de werkgevers het recht hadden, hun werknemers zoo slecht te bezoldigen, dat zij zich zelf niet konden onderhouden of ook maar dat zij hun gezinnen niet zouden kunnen onderhouden, doch daar voor voortdurend bij de armenzorg zouden moeten aankloppen? De verslagen hulpbehoevenden zouden het moeten ontgelden en dat in 't eind enkel ten voordeele van onredelijk hooge winsten der werkgevers.

Hoe nu is *die eisch,* dat de werknemer genoeg moet verdienen, om zich zelf en zijn gezin te onderhouden, *te verstaan ?*

Eerstens geldt zij natuurlijk alleen van den werknemer, die zelf in het genot van zijn *volle werkkracht,* deze ook redelijker wijze genomen *geheel in dienst* van den werkgever *besteedt.* Zij gaat dus niet op van den gebrekkigen of tot werken onbekwamen arbeider, noch van den werknemer, die een uur of wat per dag eenige diensten verleent, noch ook van den werknemer, die benedenpeils slecht werk levert. Van den anderen kant mag op titel van het loon geen overdadig zware of al te lange arbeid geëischt worden.

Wat den *werkgever* aangaat, wordt hier de werkgever *in normale omstandigheden* bedoeld. Tijdens een algemeene malaise of algemeene rampspoeden zou het mogelijk wezen, dat een lager loon niet tegen de strikte rechtvaardigheid streed en als het eenig mogelijke moet worden aanvaard, ook ter voorkoming van grooter rampen, wanneer b. v. al het werk of heel een tak van dienst of industrie werd stopgezet. Zou echter een afzonderlijke werkgever of werkgevers–onderneming dit loon op den duur niet kunnen betalen, dan zou deze werkgever of onderneming zedelijk verplicht zijn, de zaken te beeindigen of deze aan anderen over te doen, juist als in het geval, dat de schulden niet kunnen betaald worden.

Wat nu de bepaling van het *minimum* betreft, geeft men toe, dat dit *verlaagd* mag worden met hetgeen de vrouw en de oudere, niet meerderjarige kinderen kunnen *bijverdienen* zonder de verzorging van het gezin of de opvoeding te schaden.

Verder is het *niet vereischt,* dat rekening gehouden wordt met alle mogelijke ook *buitengewone gebeurlijkheden* als zware rampen, zelden voorkomende ziekten enz. Wel echter moet het loon voldoende zijn voor de geregeld voorkomende huiselijke gebeurtenissen, geregeld voorkomende ziekten enz. In den zelfden geest moet het loon wel volstaan voor een *gemiddeld aantal kinderen,* vier of vijf, niet echter voor het onderhoud van een grooter gezin. Eischte men meer, dan zou men van zelf terecht komen bij het socialistische systeem : *„loon naar behoefte",* dat gelijk we reeds opmerkten, niet te verdedigen is.

Immers niet de behoeften van den werknemer wijzen de grootte van het loon aan, doch de waarde van zijn arbeid en deze vermindert of vermeerdert niet door zijn al of niet–trouwen, zijn al of niet-met-kinderen–gezegend zijn. Waar wij dan ook de behoefte van een normaal gezin in verband met het loon bespreken, doen wij dit enkel om de *minimum* waarde van den arbeid te bepalen, wijl deze minstens zoo groot is, dat zij beantwoordt aan hetgeen het onderhoud van den werknemer en zijn gezin kost. Bij die bepaling, welke een algemeene grondslag vormen kan, moet nu wel aangenomen worden, wat overal en steeds het geval is of redelijker wijze te verwachten is, m. a. w. het *normale* of *gemiddelde,* maar niet hetgeen voor elk individu verschilt.

Uit deze opvatting van het verplichte familie-loon volgt, dat dit *ook* uitgekeerd moet worden *aan hen die niet met kinderen* zijn *gezegend,* en zelfs aan *ongehuwden,* die den huwelijksleeftijd hebben bereikt.

Rest ons te bepalen, hoe dat *„behoorlijk"* onderhoud te verstaan is. Dit houdt vooreerst in, dat de werkgever, in zijn eigen onderhoud en dat van zijn gezin kunnen voorzien *zonder* zich voortdurend het *hoofd* te behoeven te *breken,* hoe hij er zal kunnen komen. Een zekere welstand is voor de deugd bevorderlijk en voor het flink en degelijk werken insgelijks. Het bestaan moet wezenlijk menschwaardig zijn. Vervolgens ligt in deze eisch opgesloten, dat de werkgever, die niet als een machine altijd en eeuwig door kan werken en gemeenlijk een tijd van zijn leven niet of slechts met halve krachten kan werken, *ook* genoeg erlangen *voor die dagen, waar hij* tot herstel van zijn krachten of ter vervulling van hoogere plichten godsdienstplichten, verkiezingsplichten, noodzakelijk hulpbetoon bij begrafenissen enz. *niet kan werken.* Voorzien ook worden in de behoeften van den *ouden dag* en volstrekt onrechtvaardig zou het wezen, een werknemer, die, zoo lang hij over zijn volle kracht beschikte, deze geheel ten bate van den werkgever aanwendde, bij het ouder en minder bruikbaar worden zonder meer te ontslaan en aan zijn lot over te laten. Men kan hem uit opvoedkundige oogmerken bij laten dragen voor zijn „pensioen", maar op de een of andere wijze moet voorzien worden in de nooden van hen, die na hun geheel leven gearbeid te hebben, de kracht daartoe gaan verliezen. Zij mogen niet aan de armenzorg worden geëndosseerd, doch moeten geholpen door hen, die van hun arbeid profiteerden. En wat voor hen zelf geldt, geldt tot zekere hoogte ook voor hun gezinnen. De werkgever heeft rekening te houden met de achtergeblevenen van hen, die in zijn dienst leefden en stierven, heel bijzonder zeer zeker, wanneer zij in en door hun dienst hun leven verloren.

Een punt, dat hierbij wel eens over het hoofd wordt gezien is, dat het *pensioen* toch eenigszins moet overeenkomen met het genoten traktement. Een mogelijk uitgebreide familie bij den dood van den kostwinner tot een tiende of ook een vijfde van het vroeger genotene terugbrengen, kan niets dan misere baren. Zoo'n plotseling drie vier rangen lager geduwde familie moet ontevreden worden en loopt groot gevaar door deze degradatie haar kinderen te zien desequilibreeren en hen te zien vervormen tot onruststokende en maatschappelijk gevaarlijke elementen. De natuur is afkeerig van geweld en ook de menschelijke leidt daarvan zeer.

Maar behalve dit alles houdt dat woordje *„behoorlijk"* nog een tweede in en wel een waarheid, welke soms schijnt verwaarloosd te worden of waaraan ten minste soms niet genoeg aandacht wordt gewijd.

„Behoorlijk onderhoud" is zeer verschillend en uiteenloopend voor de verschillende soorten van werknemers. Wat voor het *„behoorlijk onderhoud"* van een *waterdrager* te Batavia voldoende is, volstaat niet juist voor het *„behoorlijk onderhoud"* van een *hoofdingenieur* van de Burgerlijke Openbare Waterstaat. Een werkgever zou dus de strikte rechtvaardigheid ook kwetsen, wanneer hij aan niemand iets meer gaf, dan hetgeen noodig is voor het behoorlijk onderhoud der minsten en eenvoudigsten. De socialisten kunnen praten wat zij willen, er is nu eenmaal rangen– en standen–verschil en hun ten spijt zal dat altijd zoo blijven. Trouwens in de door hen medebestuurde landen is dat verschil eer grooter dan geringer geworden. De Russische Volkscommissarissen leven rijker dan vroegere aartshertogen en het volk lijdt meer gebrek dan ooit te voren!

Maar welke moet nu de maatstaf van deze differentiatie wezen? De afkomst of de familie-relatie van den werknemer? Daar is in den tegenwoordigen tijd geen sprake meer van, tenzij in de een of andere kolonie, waar dit systeem trouwens ook gelukkig meer en meer verlaten gaat worden. In primitieve toestanden kan het ooit voordeelen voor het algemeen belang hebben opgeleverd en om deze oirbaar, ja gewenscht en plichtmatig zijn geweest. Op zich zelf is het af te keuren en in elk geval is het niet meer van onzen tijd, althans niet voor de landen van meerdere ontwikkeling en beschaving, als in Nederl. Indië.

De eenige maatstaf, die hier thans wel mogelijk is, moet gezocht worden in het verschil van den *duur* en *aard der opleiding.* Een langdurigere en kostbaardere opleiding en voorbereiding zullen het minimum voor een behoorlijk onderhoud noodig, doen stijgen; kortere duur en geringe kostbaarheid zullen het doen dalen. Zoo zal een timmerman met minder kunnen volstaan dan een bouwkundig ingenieur. Een apotheker zal meer noodig hebben voor het onderhoud van zijn persoon en zijn gezin dan een assistent-apotheker en deze wederom meer dan een, zij 't ook opgeleid, apothekersbediende. Zoo ook zal een gedurende vijf jaar opgeleide handels-employé gemeenlijk hooger beginnen, dan een gedurende even zooveel tijd opgeleide ambachtsman, wiens opleiding in den winkel van een oudere werkman veel goedkooper is dan die van een H. B. S.— en vervolgens H. S.— leerling.

En waarom al die verschillen?

Daar zijn verschillende redenen voor aan te halen. *Eerstens komen* zij, die een langere en kostbaardere opleiding genieten, gemeenlijk *voort uit die kringen,* welke *hoogere eischen* aan het leven stellen, zoodat zij, daaraan gewend, niet zonder zware offers op arme menschen–wijze kunnen gaan leven bij het aanvaarden van hun levensloop. *Tweedens,* en dit is gewichtiger, zullen deze hooger opgeleiden zich, willen zij de voor het huiselijk geluk zeer wenschelijke gelijkheid betrachten, met een persoon uit diezelfde, beter gesitueerde kringen in het *huwelijk* moeten treden en een dochter van een *Raad van Indië* heeft nu eenmaal iets meer noodig voor een *„behoorlijk onderhoud"* dan de vrouw van de best bezoldigde school–bediende. *Ten derde :* de ouders hebben hun *kinderen op te voeden* in den stand, waarin zij zelf leven, vandaar dat de hooger opgeleiden zwaardere opvoedingskosten hebben te dragen dan de lager geplaatsten. Aldus wordt het voor hen volstaande *„minimum"* wederom verhoogd en *summa summarum* is er dus reden te over, om aan den regel : *de werkgever betale minstens zooveel, dat de werknemer zich zelf en zijn gezin behoorlijk kan onderhouden* de beteekenis ook te geven : *hij verhooge dit minimum voor hen, die een kostbaardere en langere opleiding genoten.*

Uit dit zelfde beginsel : *ieder moet minstens zooveel verdienen, dat hij en zijn gezin daarvan behoorlijk* d. i. overeenkomstig zijn stand *kan leven,* volgt ten slotte ook, dat de loonen *verhoogd* moeten worden, wanneer de opgedragen arbeid *bijzondere eischen* aan dat leven stelt. Voorbeelden daarvan zijn de gevallen, waarin, als bij militairen, sommige mijn-ingenieurs, sommige reizigers voor internationale ondernemingen enz. het hoofd des gezins gedwongen wordt, langen tijd *buiten zijn familie* te vertoeven en er, gelijk men zegt, twee huishoudens op na te houden. Zoo ook de gevallen, waarin de werknemer op bijzondere wijze aan het oploopen van ziekten, het doorstaan van levens*gevaren* enz is blootgesteld. Eindelijk die, welke een aanmerkelijke *verhooging* der huishoudingskosten en der opvoedings*kosten* van de kinderen medebrengen. Dat om al deze reden vooral de hooger opgeleide import krachten eener ver van het Vaderland gelegen kolonie, nederzetting of bezitting, hooger moet bezoldigd worden dan met gelijke krachten in het vaderland of stamland zulks het geval zou wezen, geeft iedereen toe en is een zuiver uitvloeisel der allerstrikste rechtvaardigheid. Aan deze eischen te kort doen, verplicht tot restitutie en zulks dubbel, wanneer de werknemer in questie middels onware voorstellingen en bedriegelijke voorspiegelingen tot dienst nemen is verlokt. Zulk een persoon heeft alle recht, een aanklacht in te dienen wegens bedrogpleging.

Uitgaande van dezen *eersten* maatstaf der waarde van den arbeid wezen we daarneven als *tweede* aan : *het nut van den arbeid,* het voordeel, dat de arbeid oplevert.

Daarover een volgende keer.

(*Javapost*) J J v. R

Salarisherziening en Duurtetoeslag in Suriname.

Gouverneur STAAL van Suriname heeft het volgende voorstel tot salaris verbetering voor de Gouvernementsambtenaren en werklieden in Gouvts. dienst bij de Koloniale Staten ingediend :

De salarisherziening die tot 1 Januari 1920 zal terugwerken, zal bestaan uit :

de tegenwoordige organieke salarissen plus den tegenwoordigen hoofdbijslag naar den maatstaf van het G. B 1920 No. 19.

daarnaast een duurtebijslag over 1920 (nl. een suppletie over het jaar 1920 die bij de totstandkoming dezer regeling zal worden uitgekeerd) t. w.

hoofdbijslag 30 pct. over de inkomens tot met f 1000 —;

30 pct over de eerste f 1000 en 20 pct. over de volgende :

van de inkomens van f 1000 tot f 2000 25 pct. over de eerste f 2000 en 10 pct. over de volgende van de inkomens van f 2000 tot f 4000

17½ pct. over de eerste f 4000 en 5 pct. over de volgende van de inkomens boven f 4000.

Kinderbijslag van f 20 voor elk kind, zoodat de kinderbijslag in totaal wordt f 40 per kind.

Van 1 Januari 1920 af premievrije pensioenverzekering, zoowel het eigen pensioen als het weduwepensioen, met restitutie van hetgeen in 1920 gestort is.

Over 1921 wordt in afwachting van de uitvoering der nieuwe salarisregeling toegekend :

hoofdbijslag 80 pct. over de inkomens tot en met f 1000.

80 pct. van de eerste f 1000 en 40 pct. van de volgende van de inkomens van f 1000 tot f 2000

60 pct. van de eerste f 2000 en 20 pct. van de volgende van de inkomens van f 2000 tot f 4000.

40 pct. van de eerste f 4000 en 10 pct. van de volgende van de inkomens boven de f 4000.

Kinderbijslag f 40 per kind naar het aantal kinderen op 1 Januari 1921.

Premievrij pensioen.

Tevens zal aanhangig worden gemaakt herziening van de pensioenverordening, zoodat alle landsdienaren, die van een vaste aanstelling voorzien zijn, pensioen aanspraken zullen verkrijgen.

Van het tijdstip van de uitvoering der nieuwe salarisregeling af, houdt op de hoofdbijslag en komt in de plaats daarvan de suppletie over 1920 als hiervoren uiteengezet, welke telken jare wordt toegekend als het noodig mocht blijken, naar het tractement op 1 Januari van het betreffende jaar.

Een kinderbijslag van f 40 per kind naar toestand op 1 Januari van het betreffende jaar, welke blijft doorloopen tot de intrekking daarvan.

De regeling van den suppletiebijslag over 1920 wordt binnen enkele dagen aan de Staten aangeboden.

Zij zal in werking treden zoodra deze door de Koloniale Staten is goedgekeurd.

De regeling van den duurtebijslag over 1921 zal 1 Januari 1921 beginnen te werken.

De nieuwe salarisregeling en de herziening der pensioenverordening zullen door den Gouverneur nog vóór zijn vertrek worden aanhangig gemaakt.

De afgevaardigden der organisaties van de landsdienaren hebben gemeend aan den Gouverneur mededeeling te moeten doen van het verzoek om te bepalen een minimum bijslag van f 120. Zij hebben echter daarbij ook te kennen gegeven, dat door de voor te stellen regelingen de bezwaren ten aanzien van de inkomens, waarover de duurte bijslag van minder dan f 120 zal worden toegekend, voor een groot deel zijn komen te vallen. De Gouverneur wees er op dat hetgeen de leerjongens met een loon van b.v. een kwartje zullen krijgen, toch meer zal bedragen dan hetgeen door de Bonden aan hen is toegedacht, nl. 30 cts.

De Surinamer teekent hierbij aan :

„Zoo is de salarisregeling dan getroffen op een zeer bevredigende wijze. Bedenkt men dat de ambtenaren in 1920 reeds een duurtetoeslag ontvingen van 50 pct. over inkomens tot met f 1000.— en thans nog 30 pct daaraan wordt toegevoegd, dan is de toegedachte verhooging 80 pct. evenals over 1921.

Door deze regeling hebben derhalve de organisaties verkregen wat zij in het begin van dit jaar gevraagd hebben.

Hulde mag voorzeker gebracht worden aan de Nederlandsche Regeering voor de wijze waarop zij aan de verlangens der ambtenaren is tegemoet gekomen.

Ook den Gouverneur behoort oprechte dank gebracht te worden voor zijne langdurige en zorgzame bemoeiingen."

In de Vergadering van Donderdag 18 Nov. hebben de Koloniale Staten *met algemeene stemmen* dit voorstel in zijn geheel goedgekeurd.

Bij de behandeling gaf het Statenlid Kraan in overweging om de kinderbijslag van fl 40 op fl 50 te brengen, zooals ook in het Moederland plaats vindt De Gouverneur heeft ook dit voorstel aanvaard.

Blijkens de toelichting van den Gouverneur zal deze toeslag ongeveer fl 530.000 kosten, welk bedrag door de Moederlandsche Regeering zal verstrekt worden.

De regeling voor 1921 is eveneens ingediend. Evenals voor die van 1920 is het voorbehoud gemaakt dat de landsdienaren de uitkeering geheel of gedeeltelijk zullen moeten terugbetalen, indien de moederlandsche regeering de fondsen mocht weigeren of verminderen.

De bijslag van 1921 zal dezelfde zijn als die welke in 1920 aan de landsdienaren gegeven werd.

Eveneens is een ontwerp ingediend om de pensioenen met 40% te verhoogen tot een maximum van f 4000

De vroeger geldende eischen om deze verhooging van 20—40% te bestrijden uit de koloniale middelen is door het opperbestuur toegelaten en het voor dit doel benoodigd crediet wordt bij de moederlandsche regeering door den Minister aangevraagd.

Corespondentie St. Martin.

Philipsburg, den 7n Dec 1920.

Sedert mijn laatsten schrijven is niets vermeldenswaardigs voorgevallen. Het natte seizoen is met kracht ingetreden. Dientengevolge zijn onze bergen en dalen nu weer in effen groen gedost. Links en rechts wordt het land met katoen, boonen, erwten, groenten enz. beplant. De tegenwoordige schaarschte aan landbouw-voortbrengselen zal nu wel spoedig ophouden. Kool, komkommers, pompoenen en patates leveren een smakelijken schotel, waaraan wij sedert geruimen tijd ontwend waren.

— De sterfte onder de ouden van dagen alhier is onlangs betrekkelijk hoog geweest. Velen, zooals de oude bekende typen Mejuffr. PAULINA DE CHALUS, Mevr. ELIZA DE WEEVER en de oude schoenmaker de Heer SAMUEL LEONARD, die hunne volle reeks van jaren op eene echt christelijke wijze hadden geleefd, zijn eindelijk ter ruste gegaan. Het leven van dat primitieve kind der natuur *„Bill Pointe Blanche"*, dat voor 96 jaren dit dal van tranen in zalige onwetendheid betrad, is ook uitgebluscht.

— Den morgen van den 24n November viel de *„Estelle"* de reede binnen met de Zeer Eerwaarde Vicaresse Moeder Regina en de Heeren Klemp en Manthey, respectievelijk Ingenieur en Monteur voor het Draadlooze Station alhier. Een aanvang is reeds gemaakt met het opbouwen der torens. Het houtwerk der gebouwen zal over eenige weken klaar zijn. Den 20n November zijn de ambachts- en opperlieden op versnaperingen getracteerd. Op dien dag werden de eerste spanten op het laatste dak gezet De gebouwen waren sierlijk bevlagd.

— Voor zoover het schoolgebouw betreft staan 16 kozijnen reeds ingemetseld.

Berichten uit de Kolonie.

✠ De Eerw Sœur M. Accursia.

Dinsdagmiddag overleed in het Pensionaat *Welgelegen* de Eerw. Sœur Mª. ACCURSIA in den hoogen ouderdom van 87 jaar. Geboren te Ulvenhout in 1833, legde zij haar religieuse beloften af te Roosendaal den 2e Februari 1860. Reeds den 21e November 1864 kwam zij hier in de Missie, zoodat zij 56 jaar hier op Curaçao heeft doorgebracht, zonder ooit het Vaderland te hebben teruggezien. Al dien tijd bracht zij in nederig huishoudelijk dienstwerk door, eerst in het St. Martinus–Gesticht later in het Weeshuis van Habaai. De laatste jaren genoot zij een welverdiende rust.

God loone haar trouwe dienst-

maagd voor haar onvermoeid werken zoolang zij daartoe in staat was.

Examens.

De vorige en deze week slaagden voor de 4de akte: de Eerw. frater Hadrianus, de Eerw. Zusters Nicephora, Dominicanes van Aruba, de Eerw. Zuster Pancratia van Saint Martin, de Eerw. Zuster Innocentia van Sta Rosa (van de Congreg van Schijndel) de Eerw. Soeur Marie Theophile van het St. Martinus Gesticht en de dames Cl. Wasker en E. Visser.

Voor de examens nuttige handwerken slaagde de Eerw. Soeurs M. Pancratia, M. Electa en de dames L. Henriquez, R. Abad en A. Schrils.

De akte Spaansch behaalden de Eerw Soeurs M. Blanca en M. Antonieta van Weigelegen.

De 3e akte als onderwijzeres behaalden de dames S. Ferguson en W. Weymouth.

Aan allen onze hartelijke gelukwenschen.

Salarisverhooging.

In verband met het *Voorloopig Verslag* en de *Memorie van Antwoord* op de ontwerp-verordening voor een duurtebijslag ingediend bij den Koloniale Raad, waarover meer in ons vorig en ook dit nummer, is het leerzaam kennis te nemen met hetgeen in de 2e Kamer onlangs plaats vond:

Het Kamerlid ORION had den moed gehad het op te nemen voor de salarisverhooging der *hoogere* ambtenaren.

Minister DE VRIES antwoordde daarop, dat waar de lagere ambtenaren hun loonen met 114 procent zagen stijgen, voor de hoogere eenzelfde stijging niet onmogelijk was omdat het te duur zou worden en voorts omdat uit de oorlog de les is te trekken, dat alle menschen zuiniger moeten leven. Iedereen kan niet meer leven, zooals vroeger. Voor menschen, die hun loon voor de meest noodzakelijke levensmiddelen noodig hebben, geldt dat niet Op de hoogere loonen moet bezuinigd.

Deze redeneering is maar in schijn houdbaar, zegt het „Overijs. Dagbld." met reden:

„Ten eerste het argument van „te duur" gaat niet op. De arbeider is zijn loon waard ook in de hoogere betrekkingen. Vervolgens zijn niet alleen spek en brood en kleeren noodzakelijke levensbehoeften. Bij St Thomas en anderen kan men leeren, dat de noodzakelijkheid van behoeften beoordeeld moet worden volgens den stand waarin men leeft. Als het nu waar is, dat wij allen in het algemeen armer zijn geworden door den oorlog en dus zuiniger moeten zijn, geldt dat in de eerste plaats voor allen, die leven in overvloed, die meer kunnen doen dan zij volgens hun stand strikt genomen noodig hebben. Van de hoogere ambtenaren kan dat in het algemeen niet worden gezegd, zeker niet als zij alleen van hun inkomen moeten bestaan."

Cuba.

Een paar maanden geleden, toen wij eenige bijzonderheden publiceerden over de geweldige suikercrisis op Cuba, waagden wij de voorspelling dat deze daling van de suikerprijzen wel haar terugslag zou laten voelen op de hooge werkloonen, tot nu toe aan de werklieden onzer kolonie, daar in de rietvelden werkzaam, uitgekeerd

Die voorspelling is reeds werkelijkheid geworden. Berichten hier de vorige week door de Spaansche boot *Antonio Lopez*, komende van Cuba, aangebracht, meldden dat een arbeider, die vroeger een minimum dagloon van 2 tot 2½ dollar verdiende voor het kappen van een kerriet, nu betaald wordt voor het werk, dat hij levert nl. 80 Amerikaansche centen of 2 gld. per 100 Arroba (à 25 pond) Als hij dus kans ziet 200 Arroba's daags in te leveren, kan hij zijn dagloon tot 4 gld. opvoeren, wat heel wat minder is dan vroeger.

Van een andere gezaghebbende zijde hoorden wij een bericht, dat er nog veel erstiger uitziet.

Tengevolge van den maatregel der banken op Cuba om alle voorschotten te weigeren op den toekomstigen oogst, zitten de suikerplanters in groote geldverlegenheid, en moeten nu de werklieden in de rietvelden het gelag betalen.

Velen dezer zijn bij hun werving alhier de oogen verblind door het gewone voorschot van 25 gld. wat hun bij hun vertrek naar Cuba werd uitbetaald, ook door de stellige mededeeling, dat hun hetzelfde loon als vroeger zou worden uitbetaald.

Doch die uitbetaling geschiedt feitelijk geheel anders dan vroeger.

Elke week of maand worden de werklieden met bons uitbetaald, dus ontvangen geen geld. Die bons van de suikercentrale zijn eerst *na afloop van de campagne, dus eerst als de geheele oogst is binnengehaald* bij de Maatschappij tegen het verschuldigde bedrag in geld inwisselbaar

Het natuurlijk gevolg van dien onbillijken maatregel zal nu zijn, dat de werklieden al die briefjes maanden lang nauwkeurig moeten bewaren, willen zij de kans behouden later hun geld te krijgen. Doch als misschien de oogst tegenvalt, of een nieuwe crisis intreedt en de Maatschappij een onverwachte strop krijgt, of failliet gaat, is de werkman er de eerste dupe van.

Doch bovendien kan die werkman al dien tijd *niets* naar zijn achtergebleven familie opzenden. Evenmin kan zoo'n werkman al dien tijd zonder zakgeld blijven. Wij vermoeden, dat er een groote zwendel van verschacheren van bons ver beneden de waarde het gevolg van zal zijn

De Bovenwindsche eilanden.

Het *Utrechtsch Dagblad* van 10 Oct. l.l bevat een ingezonden stuk van H. C. Cornelius Cohen over den toestand van West-Indië, waarin o.a. wordt medegedeeld, dat in 1918 door een ingenieur in Rijksdienst op last van Minister Idenburg een onderzoek is ingesteld naar de toestanden op de eilanden en meer speciaal de Bovenwindsche Van dit onderzoek is ons niets bekend en gaarne zullen wij daaromtrent iets hooren. Wel vernamen wij juist in dezen tijd, dat de decentralisatieplannen, waarover thans in de kolonie gesproken wordt, waaromtrent de Gouverneur het oordeel van den Koloniale Raad gevraagd heeft en die ook op de laatste reis van den Gouverneur ter sprake gekomen zijn, reeds overwogen zijn onder Minister Idenburg in 1904.

Overigens deelt de schrijver eenige historische bijzonderheden mee, voornamelijk van St. Martin, de tabaksindustrie, zoutwinning en suikercultuur op dit eiland, de afschaffing der slavernij (het voor slaven op St. Martin aanvankelijk vastgestelde bedrag van f 30.— werd later tot f 100.— verhoogd) en klaagt hij over de vergetelheid, waarin de Bovenwindsche eilanden geraakt zijn. Men liet er alles over aan „bewind voerders", die „zoogenaamd aldaar het Nederlandsch gezag hoog hielden." Daar de Nederlandsche Regeering zoo bitter weinig notitie van deze bezittingen nam, had de inheemsche bevolking en hadden vooral de leidende personen, zich het Bestuur afgewend. De bevolking van St. Martin daalde van 9000 tot 3500 (in 1850 was dit echter al niet meer dan omstreeks 3000). Onderwijs, rechtspraak, alles was verdwenen Deze toestand heeft tot ongeveer 1914 geduurd. „Op herhaalden aandrang, voornamelijk van particulieren kant, heeft het Gouvernement dan toch eindelijk ingezien, dat het zoo niet langer kon en een bekwaam ingenieur naar die eilanden gezonden met een uitgebreide opdracht."

In het voorjaar, zegt de heer Cohen, zijn de rapporten van den ingenieur, den gezaghebber der Bovenwindsche eilanden en den Gouverneur, binnengekomen en hij heeft redenen om te vermoeden, „dat naar aanleiding van deze rapporten er veel meer licht is gekomen over al die toestanden daar en men een beroep zal doen op Handel en Nijverheid om daar veel goed te maken, wat jaren lang verzuimd is."

De schrijver is wel wat geheimzinnig en heeft ons nieuwegierig gemaakt, zegt het *Kol. Wkbl.* zeer terecht. Bovendien wel wat sterk gekleurd.

Wij vermoeden dat het bovenstaande art. van den Heer H. J. CORNELIUS COHEN in het *Utrechtsch Dagblad* verband houdt met het volgende:

De Minister van Koloniën heeft aan de Tweede Kamer ter inzage van de leden doen toekomen een exemplaar van het door den ingenieur F. S. Langemeyer uitgebrachte verslag betreffende het door hem ingestelde onderzoek naar de mogelijkheid van den aanleg van havenwerken in de Groote baai op St. Martin (Nederlandsch gedeelte).

Studiebeurzen.

Naar *„De West"*, van Suriname van 28 September verneemt is het de bedoeling van het Gouvernement, om van het Koninklijk Besluit betreffende de toekenning van studiebeurzen, in hoofdzaak gebruik te maken voor de uitzending van Surinaamsche ambtenaren, voor verdere opleiding in. Nederland. Daar het steeds moeilijker wordt om ambtenaren voor den Surinaamschen dienst in Nederland te vinden, meent men, dat het belang van den dienst medebrengt dat jongelui die hun geschiktheid in den Gouvernementsdienst hebben getoond, in de gelegenheid worden gesteld om zich in Nederland verder te bekwamen en hun gezichtskring te verruimen. Bij die uitzending zullen zij zich als regel hebben te verbinden om een dienstverband in Suriname aan te gaan.

Tot dusverre is slechts één beurs toegekend, en wel door den Minister in Nederland, aan een jongmensch, die in de gelegenheid wordt gesteld om verder te studeeren voor machinist.

Voorgesteld is voorts door den Gouverneur, om aan den heer E. Tubbergen een beurs toe te kennen, voor studie in Nederland, voor de hoofdakte, en aan een jongmensch in Nederland, Smit genaamd, voor studie als opzichter bij den Waterstaat. Een beslissing ten aanzien dezer twee beurzen is nog niet genomen.

In overweging is verder om voor te stellen een beurs toe te kennen voor de opleiding van een stuurman en een machinist in Nederland, bestemd voor den dienst der Koloniale Vaartuigen.

Dat zijn in het geheel vijf beurzen. Op de begrooting is slechts vijf duizend gulden voor studiebeurzen toegestaan, zoodat er verder dit jaar geen nieuwe beurzen zullen kunnen worden verleend.

Tot zoover voor wat Suriname betreft. Doch hoe staat het met de Curaçaosche studiebeurzen?

Goede reis.

Juist 14 dagen geleden arriveerde hier per *Maracaibo* de Hoog Edelgestrenge Heer VAN DER ZEE, nieuwbenoemd gezaghebber der drie Bovenwindsche eilanden. Z. H. E G. zal morgen of overmorgen met zijn gezin per *Estelle* naar zijn standplaats vertrekken. Met dezelfde gelegenheid vertrekt ook de W. E. G. heer SCHALKWIJK, lid van het Hof alhier, om gedurende 1921 de functien als omgaande rechter „Boven" waar te nemen. Ook drie Zusters Dominicanessen, de EE ZZ. Pancratia, Georgine, Winifrido en Mathea zullen de reis meemaken.

Onze Draadlooze.

Woensdagnamiddag woei de vlag boven op den 2en radiomast van ons draadloos station, ten teeken dat ook deze zijn hoogste hoogte (65 M) bereikt had en voltooid was. Ook de tuikabels zijn reeds gespannen.

Donderdag werden de *onderste* tweedraads nieuwe antennen gehesche en op 50 M. hoogte vastgemaakt. Deze antennen zijn bestemd voor de communicatie met schepen, met Bonaire en Aruba, alsmede bij eventueel te verrichten kabeldiensten. Waarschijnlijk zullen reeds de volgende week ook de *bovenste* antennen worden opgeheschen, die op 65 M. hoogte tusschen de beide torens (afstand 150 M.) worden vastgemaakt. Deze bovenste antennen zullen met groote golflengte werken en dienen om de verbinding met St. Martin te onderhouden. Door deze grootere golflengte wordt verkregen, dat de omliggende stations en schepen de correspondentie met St. Martin niet zullen storen. Ook inwendig in het station is daar voor een kleine verbouwing noodzakelijk. Wat wel vermelding verdient, is dat gedurende den opbouw der beide torens (en ook gedurende de nog volgende werkzaamheden) de correspondentie van het station geen oogenblik verbroken of buiten bedrijf is geweest.

Wij wenschen de Heeren Molenkamp en Kroon, onder wier degelijke leiding het werk werd uitgevoerd, en de kranige Curaçaosche werklieden die er aan meegewerkt hebben, van harte geluk met het welslagen van dit werk, dat geheel zonder ongelukken is afgeloopen.

Gouverneur van Suriname.

Blijkens officieel ontvangen bericht is door H. M. de Koningin de Heer BARON A. J. A. A. VAN HEEMSTRA, oud burgermeester van Arnhem, benoemd tot gouverneur van de Kolonie Suriname als opvolger van Gouverneur STAAL

Autobussen.

Naar men ons mededeelde, zal morgen, Zondag de nieuwe dienst der autobussen geopend worden. Wij hebben evenwel nog niets vernomen van tarieven, de uren en plaatsen van vertrek en het traject dat dagelijks zal worden afgelegd. Voor het publiek is het toch wel van belang dit te weten.

Wij wenschen de onderneming veel succès.

Aruba.

Treurige berichten bereiken ons van Aruba. De regenval is daar maar uiterst gering geweest.

De parochies Santa Cruz en Sabaneta zijn nog het minst bedeeld. Vooral in Sabaneta is nagenoeg niets gevallen. Er is daar ook nu nog absoluut gebrek aan drinkwater, zoodat daar een ware noodtoestand heerscht, ook door het groot getal zieken en sterfgevallen. Behalve mazelen, die er hevig gewoed hebben, heerscht er nu ook scorbut en roodvonk.

Vroeger waren er twee dokters op Aruba. Dit jaar is er maar één meer. En het ergste is, dat Dr Hopkins zelf nu ook ziek ligt.

De aanleg van de waterleiding van Boca San Nicolaas naar Sabaneta, waarom de bevolking gevraagd heeft, wordt over den afstand één uur gaans op bijna 20 000 fl geschat. Nog daar gelaten, dat die waterleiding misschien eerst over een jaar voltooid zou kunnen zijn, is het zeer twijfelachtig of die groote onkosten wel gemotiveerd zijn, daar de hoeveelheid water, die deze leiding zou kunnen opleveren, op verre na niet voldoende zou zijn voor de bevolking van Sabaneta. Men overweegt nu of het niet mogelijk is om gere geld drinkwater van de Playa door middel van een autotruc aan te voeren.

Een snijpartij.

In den nacht van Zaterdag op Zondag werd ten 2 uur een chauffeur in het St. Elizabeth's Gasthuis binnengebracht die over het geheele lichaam verwond was. Te zamen met een anderen chauffeur had hij een vrouw naar de buitendistricten gebracht en toen zij van daar terugkeerden en bij *Wis afor* passeerden, vonden zij een troep beschonken kerels, die daar een tamboerdans hadden bijgewoond, midden op den weg aan het bakkeleien. De auto verminderde zijn vaart en hield een oogenblik stil, opdat de vechtenden uit den weg zouden gaan. Doch onder beschuldiging dat die chauffeurs de politie waren gaan waarschuwen vielen de vechtersbazen op hen aan sloegen er met stokken en bullepeezen zoo geducht op in, dat de eene chauffeur onmiddelijk het hazenpad koos. De andere, die gauw den motor wilde aanzetten, werd toen door een soldaat met een mes op een beestachtige wijze bewerkt. Beide zijden van het gezicht, de beide armen, de borst, en het geheel linkerbeen van onder tot boven aan de dij waren kris en kras overdekt met diepe snijwonden die bij aankomst in het Gasthuis door Dr. Winkel genaaid en verbonden werden.

De naam van den soldaat is bekend. Hij is den geheelen nacht uit geweest, en eerst 's morgens in het Fort teruggekomen. Hij ontkent echter alles hardnekkig en tracht zoo van straf vrij te komen.

Tamboerdansen.

Naar aanleiding van de snijpartij, waarvan wij hier boven spraken, welke als gewoonlijk weer bij een danspartij zijn oorsprong nam, zouden wij de aandacht van de autoriteiten eens willen vestigen op de tamboerdansen en wanordelijkheden, die bijna geregeld 's avonds en 's nachts buiten de stad plaats vinden. De gore elementen die daaraan deelnemen, achten zich in de stad niet veilig en zoeken daarom de buitenwijken op rondom de stad Naar wij van betrouwbare zijde vernamen, zijn de plaatsen: *Wijs Wishi, Ganchi Kool, Mina Scarbaai, Ceroe Pretoe*, de weg langs *Villa Maria* tegenover Habaai het meest berucht. Nu Kerstmis en Nieuwjaar weer in aantocht zijn, hebben die tamboerdansers training noodig. Wat er nu gebeurt, is dus nog maar kinderspel van wat ons in die dagen te wachten staat.

De politiepost op *Cas chikitoe* geplaatst, is bevreesd er heen te gaan. Want hij wordt gegroet op een hagelbui steenen onthaald.

Het is ook geen kleinigheid zich alleen of met zijn tweeën tusschen zoo'n troep bandieten en woeste lingen te begeven, die door tamboerdans en drank verhit en buiten hun zinnen, er terstond met stokken of messen op in hakken.

Daar is in het begin van dit jaar bij den Kol. Raad een ontwerp-verordening ingediend tot beteugeling van den tamboerdans. Nog altijd wachten wij tevergeefs op de behandeling van dit ontwerp.

Zou het voor den goeden naam onzer stad niet eens hoog tijd worden, dat er wat *meer* vrijheid gegeven werd aan de *politie* om aan die wanordelijkheden, die een schande zijn voor onze maatschappij, een einde te kunnen maken, en wat *minder* vrijheid werd gelaten aan dergelijk gespuis, dat misbruik makend van de machteloosheid der politie, ongestoord zijn wilde lage hartstochten kan botvieren.

Wij kunnen niet begrijpen, waarom de tamboerdans nog verdient in bescherming genomen te worden.

Overal spreekt men van *veredeling* van volksvermaken, hier worden door niet tijdig en krachtig in te grijpen, de grofste uitspattingen geduld en gehandhaafd.

Gewond.

Gisteren avond is een heer vlak bij de Club „de Gezelligheid" door een voorbijenrorende auto omvergereden, waardoor hij een hevig bloedende wond boven het oog opliep In het St. Elizabeth's Gasthuis werd de wond door Dr. Boogaart dichtgenaaid en verbonden.

Kerkversiering.

Wij vestigen de aandacht onzer lezers op de prachtvolle polychromie van het presbiterium in de Rozenkranskerk van Pietermaai, die nog juist bij tijds vóór het feest deze week is klaargekomen. Deze schildering, volgens het ontwerp van Pastoor S. VAN DE PAVERT, is geheel uitgevoerd door den Heer Chevalier Maduro van Pietermaai en oogst algemeene bewondering. Wegens plaatsgebrek moeten wij ons heden tot deze bloote vermelding beperken. De volgende week komen wij daar uitvoeriger op terug.

Zeilvaart.

Gedurende de maand Nov. 1920.

Binnengekomen VAN		*Uitgezeild* NAAR	
Aruba	12	Aruba	13
Barbados	7	Barbados	8
Bonaire	32	Bonaire	29
Bov. Eilanden	1	Bov. Eilanden	1
Colombia	1	Cuba	2
Higuerote	2	La Guaira	1
La Guaira	1	La Vela de Coro	9
La Vela de Coro	10	Maracaibo	13
Maracaibo	15	Martinique	1
Mayaguez	2	Pto Cabello	6
Norfolk	1	Sto Domingo	1
Pto Cabello	5		
Sto Domingo	1		
St Kitts	1		
Van Zee	4		
totaal	95	totaal	84

Buitenland.

De Engelsche Staatskerk.

Het 55e jaarlijksche Congres van de kerk van Engeland, gewoonlijk Kerk-Congres genoemd, heeft dezer dagen zijn zittingen gesloten. Het is het eerste Congres sedert het uitbreken van den oorlog. Want gedurende den oorlog hadden er geen zittingen plaats.

In vele opzichten is zulk een Congres zeer leerrijk, maar ook zeer interessant, want het is als een veiligheidsklep voor de Anglikanen, en het geeft hun gelegenheid de ketterijen en dwalingen voor den dag te brengen, die in de rustige buitenparochies en de deftige wandelgangen der universiteiten in het afgeloopen jaar gebrouwen werden. Als die theologische stoom ontsnapt is, keeren de pastoors naar huis terug, en de „Established Church" heeft weer rust voor een ander jaar.

Ieder jaar heeft dat kerk-congres in een andere stad plaats, en dit jaar werd het gehouden in Southend, een gezochte badplaats voor de Londenaars, veertig mijl van Londen.

Behalve een mooie tentoonstelling van kelken, monstransen, wierookvaten en kerkgoederen was het meest interessante de theologische opvatting van Kanunnik Barnes, die zich niet lang geleden beroemd heeft gemaakt door zijn bewering, dat de leer van 's menschen zonde val door de uitvindingen der moderne wetenschap wordt te niet gedaan. Als theologische baanbreker is Kanunnik Barnes super-modern, en zijn uitlatingen zijn interessant — ten minste voor hen, die niet verplicht zijn hun zaligheid en geweten aan die der kerk toe te vertrouwen, waarvan hij lid is.

De geheele redevoering van Barnes is te lang om hier weer te geven, en bovendien begrijp niemand er iets van, want hij gebruikt een onverstaanbare brabbeltaal, waar alleen verwaande menschen smaak in hebben. Oogenschijnlijk beproeft Kanunnik Barnes de gedoopte christenen — er zijn tegenwoordig ook ongedoopte — te overtuigen, dat „hij een verre neef is van de apen," en waarschijnlijk verwant is met de amphibiën — kikvorschen en dergelijken — en de visschen. Dit laatste is meer een litterarische wending om de visschersbevolking van Southend in 't gevlei te komen.

„Wij houden vast aan den zin van de schoonste gedachte van den Apostel Paulus, zeide de Kanunnik, door te beweren, dat God nooit een onschuldigen mensch in het aardsche paradijs heeft geplaatst."

Klaarblijkelijk een nog moderne opvatting van de H. Schrift.

Een Anglikaansche pastoor klaag de op de volgende wijze:

„Als ge de Godheid van Christus loochent, dan hebt ge kans nog een bisschop te worden; maar als ge het waagt een kaarsje aan te steken ter eere van de maagdelijkheid der Moeder Gods, dan loopt ge kans in den ban gedaan te worden."

De Eerwaarde Reginald Walter, pastoor van Taunton, die ter verantwoording was geroepen omdat hij den zegen met het Allerheiligste had gegeven, en van zijn inkomen werd beroofd, omdat hij zijn bisschop had weërstaan door voort te gaan met dien zegen te geven, heeft die stad van verwarring — de Anglikaansche Kerk, — en de aap-amphibie- en vischachtige voorvaderen van Kanunnik Barnes den rug toegekeerd, en bereidt zich voor om in de Katholieke Kerk te worden opgenomen.

De West-Minster abdij.

Westminster is het hart van het Britsche Rijk, en in het hartje van Westminster ligt het onbedorven overschot van den laatsten Saksischen koning, den heiligen Eduard, den Belijder, den stichter van de historische Westminster-Abdij. Men zegt, dat eenige jaren geleden het graf van den Belijder geopend is, en het lichaam van den heilige nog even onbedorven bevonden is als het zooveel eeuwen geleden achter het koor der Abdij begraven werd.

Op het feest van den heiligen Eduard, dat in October gevierd wordt, verleent de (Protestantsche) deken van Westminster bijzondere vergunning aan de Katholieken om het graf te bezoeken en hunne gebeden te verrichten.

De Westminster-Aldij is nu een Protestantsche kerk, en daarom hebben er natuurlijk geen Katholieke diensten meer plaats.

Maar den heelen dag komen de geloovigen, priesters, zusters, mannen en vrouwen neerknielen rondom het graf, met hun rozenkrans in de hand.

Dit is een treffend schouwspel. Deze Protestantsche kerk, die het lichaam van een Katholieken heilge bevat, is voor één dag in het jaar feitelijk in handen der Katholieken, en een vloed van gebeden wordt onophoudelijk gestort, dat het land van den heiligen Eduard moge terugkeeren tot het Geloof van dezen koning, die na zooveel eeuwen nog altijd leeft in het hart des volks.

In den oorlog werd het graf met groote zorg beveiligd tegen bommen en dergelijken. De versieringen waren weggenomen, en het monument was bedolven onder zandzakken, zoodat de vliegtuigen der Duitschers er geen kwaad aan konden doen. En een van de meest sprekende teekenen des vredes, was het feit, dat het graf van den heiligen Eduard weer vrij was.

Het monument ziet er net uit als vroeger. De levendige kleuren en het verguldsel dat het sierde in de dagen vóór de Hervorming zijn verbleekt, maar toch heeft het einde de regeering van Eduard VII iets van zijn vroegeren glans teruggekregen. Het monument staat op een rechthoekig basement van zeven voet hoog, met bogen op zij, waar in vroegere dagen de pelgrims zaten om van zekere kwalen verlost te worden.

Boven dit voetstuk staat de sarcophaag waarin de kist met het lichaam van den heilige. Het deksel kan er afgenomen worden en heeft den vorm van een dak.

Vóór de regeering van Eduard VII stond de sarcophaag open en bloot, maar deze koning gaf een overhuiving van purper fluweel ten geschenke, die van boven afhangt, en het deksel en de zijden bedekt.

Naast het monument staat een altaar met een gouden kruisbeeld en kandelaar, eveneens een gift van koning Eduard VII.

Hongarije.

Gedurende het dezer dagen te Boedapest gehouden congres van Katholieken heeft graaf Apponyi, naar de Hongaarsche bladen melden, een uitvoerige rede uitgesproken, met als onderwerp: het gezag. Het gezagsprincipe definieerde hij als *de eenig denkbare synthese van de voor iedere samenleving onontbeerlijke macht en der menschelijke vrijheid.*

Na een uitgebreide beschouwing over dit punt kwam Apponyi op de oorzaken, die er gedurende de oorlogsjaren toe bijgedragen hebben, dat het gezag op bedenkelijke wijze aan het wankelen werd gebracht. Niet alleen anticlericale invloeden hebben op de massa gewerkt, maar ook stroomingen, die het gevoel voor goed en kwaad vertroebelden, het streven naar steeds grootere verrijking en steeds meer genot algemeen deden worden, en de zinnelijkheid in de hand werkten. Daarmee was de moreele en materiëele catastrophe voorbereid. De wereldcatastrophe is tegelijkertijd die van het gezag geworden. Doch de oorlog alleen zou de volledige ineenstorting niet hebben bewerkt; dat heeft de revolutie gedaan, die bittere vrucht van de verzwakking van het gezag. De verschrikkelijke bezoekingen, waaraan Hongarije heeft bloot gestaan, leeren, dat een onafwijsbare voorwaarde voor de wedergeboorte is: *het herstel van het gezag.* Het gaat hier om een psychologisch proces, dat niet door overheidsmaatregelen kan worden bewerkt, echter wel mogelijk gemaakt en bevorderd kan worden en moet worden. Aan het eind van zijn rede zeide Apponyi: „Onze wereld wordt *wit* genoemd in tegenstelling met de *roode.* Moge zij inderdaad *wit* zijn, dat wil zeggen op moreel gebied onbeviekt, rechtvaardig, met eerbiediging van recht en wet en uitsluiting van willekeur. En moge er ook tucht heerschen; want waar er aan de machtsorganisatie het zedelijk gezag ontbreekt, hoe kan het zich dan in het belang van de macht naar buiten doen gelden? De hoofdzonde van de maatschappij, die achter ons ligt, was dat haar liefde ontbrak; wellicht heeft God haar daarom met den geesel van het communisme getuchtigd."

Italie.

De gebeurtenissen in Italie hebben ook elders indruk gemaakt en niet het minst in patroonskringen.

Sinds de arbeiders in Italie zich hebben meester gemaakt van de fabrieken en de minister-president Giolitti met den sterken arm de patroons heeft gedwongen aan de eischen der roode vakvereenigingen te voldoen, zijn de gebeurtenissen in Italie voor de patroons als een baken in zee en moet eruit begrepen worden, „dat men, om sterk te zijn tegenover onredelijke eischen, men zelf niet onredelijk moet zijn tegen over de billijke eischen der arbeiders."

Wat is er dan in Italie geschied, dat die gebeurtenissen onzen werkgevers als een baken in zee worden voorgehouden?

Men herinnert zich het gebeurde: de arbeiders hebben er, toen de patroons de poorten hadden gesloten wijl zij aan de eischen der vakvereenigingen niet wilden toegeven, de fabrieken bezet en het beheer ervan geheel in handen genomen.

Dat liep uit op 'n janboel, naar men wel vooruit zien kon. De heele productie van een groot deel der italiaansche industrie werd bedreigd. Toen is minister Giolitti tusschenbeide gesprongen en heeft vlakweg de partij der roode arbeidsorganisaties gekozen. De zoogenaamde witte organisaties, de katholieke, werden volkomen genegeerd, terwijl evenmin op de verlangens der werkgevers werd gelet. Dat zijn van die dingen, welke wij ons moeilijk kunnen voorstellen, maar die in het buitenland voorkomen. De werkgevers werden voorgetrokken onder den vroegeren minister Nitti en de werknemers zijn de troetelkinderen van het tegenwoordige ministerie Giolitti. Zonder blikken of blozen koos het ministerie Nitti indertijd de partij der werkgevers en bevoordeelde hen; met dezelfde sans-gêne trekt 't kabinet Giollitti de roode vakvereenigingen voor. De patroons werden eenvoudig voor de keus gesteld van toegeven aan het verlanglijstje, dat de Regeering klaar had liggen, of onteigening der fabrieken. Zij gaven toe. De verlangens der Regeering kwamen hierop neer, dat er ten spoedigste zou worden benoemd een Commissie van werkgevers en werknemers (de Commissie is door minister Labriola intusschen al benoemd) die belast zou worden met het uitwerken van een wetsontwerp inzake de feitelijke controle door de werknemers over de industrieele ondernemingen, niet alleen wat betreft de positie van het personeel en de arbeidsvoorwaarden, doch ook over den aard der bestellingen, den kost- en verkoopprijs, de bewerking der metalen de machines, enz.

Wordt de soep zoo heet gegeten als ze is opgediend, d.w.z voert men in een wet de beginselen door welke in bovenstaande formuleering zijn saamgevat, en komt er later niet weer een ministerie Nitti om de maatregelen van den voorganger te veranderen, dan zijn de werkgevers in Italie het beheer hunner fabrieken kwijt.

De nonsens van het anti-papisme.

De *Christian Advocate*, een protestantsch blad in Amerika, na terecht vooropgesteld te hebben, dat onwetendheid op godsdienstig gebied, voorlooper is van zedelijken ondergang, laat daarop volgen:

„In de Vereenigde Staten krijgen 69 % van de kinderen en jongelieden onder 25 jaren *niet de geringste godsdienstige* opleiding, behalve wellicht thuis van de ouders."

Maar waarom dan gaan de Amerikaansche protestanten op groote schaal en met ontzaglijk veel geld uit om katholieke kinderen in Italië en Frankrijk, in Spanje te gaan „evangeliseeren?"

Wij zouden zoo zeggen, dat er dan in Amerika zelf nog genoeg werk aan den winkel is.

Dat is wel een Katholieke kerk.

Een missionaris schrijft van de Filippijnen aan de „*Annalen van Sparendaal*":

„Ik denk dat hier 's Zondags in St. Patriciuskerk van Baguio in meer verschillende talen gebeden wordt, dan in eenige andere missiekerk ter wereld. Niet alleen komen daar Igorotten bidden, wier dialecten zooveel verschil aantoonen, vanaf de woeste berghewoners van het Noorden tot aan de eenvoudigste vreedzame Nabaloj-boeren, die rondom Baguio wonen; maar er komen ook de Tagalogs van Manila, een menigte Ilocanen, die de groote koop lui der bergprovincie zijn en rijst en gevogelte uit de laaglanden aanbrengen; verder zijn er de Bagos uit de Pugovallei, die hunne hoogen naar Baguio ter markt brengen — een feestkost voor het Benguetvolk!!! Dan nog Visayan en Pampanga-soldaten, slimme Chineezen, Japansche tuiniers en timmerlui, Syrische en andere Oostersche winkeliers. Dit alles is er broederlijk vereenigd met de Amerikaansche gouddelvers, soldaten en regeeringsambtenaren, met Engelschen, Spanjaarden, Franschen, Belgen, Hollanders, Duitschers, enz. In de eenheid van het Geloof stijgen dezelfde gebeden in alle talen omhoog ter eere van den Eenen Waren God en ons aller Verlosser onzen Heer Jezus Christus. Waarlijk, de kerk van Baguio is eene „katholieke" of „algemeene".

(*N. R. Ct.*)

St Thomas-College.

Leerlingen voor het schooljaar 1921 kunnen in de maand December worden aangegeven op het College van 's morgens 8 tot 12 uur.

Leerlingen voor het 1ste leerjaar moeten den leeftijd van ZES jaar bereikt hebben.

Men wordt beleefd verzocht vaccinatiebewijs mede te brengen.

Bekendmaking.

De ondergeteekende maakt hierbij bekend, dat de Hoogstraat, van de Klipstraat tot de Willemstraat, van af heden tot nadere aankondiging, voor het verkeer met rij- en voertuigen afgesloten is.

Curaçao, den 9n. Dec. 1920.

De Procureur-generaal,
J. B. GORSIRA.

Wilhelminaschool.

Gelegenheid tot inschrijving van nieuwe leerlingen *elken schooldag van* 8.30 *tot* 2.30 en op Dinsdag 21 en Dinsdag 28 December des morgens van 9 tot 12.

Het Hoofd der School a. i.
J. S. G. Haayen Spit.